

ΙΣΤΟΡΙΑ Β' ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Αντλώντας πληροφορίες από τα κείμενα που σας δίνονται και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να παρουσιάσετε:

α. τις απόψεις του Βολταίρου για το δικαίωμα της ελευθερίας του λόγου.

(μονάδες 12)

β. τις ιδέες του Βολταίρου για τη θρησκεία.

(μονάδες 13)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Ο Βολταίρος είναι περισσότερο γνωστός ως υπέρμαχος της ατομικής ελευθερίας. Θεωρούσε βαρβαρότητα κάθε περιορισμό της ελευθερίας του λόγου και της έκφρασης γνώμης. Σε έναν από τους αντιπάλους του έγραφε [...]: «Δεν συμφωνώ ούτε με μια λέξη από όσα λες, αλλά θα υπερασπίσω μέχρι θανάτου το δικαίωμά σου να τα λες». Αν υπήρχε ωστόσο μια μορφή καταπίεσης που ο Βολταίρος μισούσε περισσότερο από τις άλλες, ήταν η τυραννία της οργανωμένης εκκλησίας που βασάνιζε και έκαιγε όσους τολμούσαν να αμφισβητήσουν τα δόγματά της.

Burns, E. M. (1983). *Εισαγωγή στην ιστορία και τον πολιτισμό της νεότερης Ευρώπης*, τόμος πρώτος, (μτφρ. Τάσος Δαρβέρης). Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής, σ. 258.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Τι είναι η ανεξιθρησκία; Είναι ίδιον* του ανθρώπου. [...] Ας παραβλέπουμε ο ένας του άλλου τις μωρίες**- αυτός είναι ο πρώτος νόμος της φύσης. Στις χρηματαγορές του Άμστερνταμ, του Λονδίνου ή της Βομβάης ή της Βασσόρας, ο Πέρσης, ο Ινδός, ο Εβραίος, ο Μωαμεθανός, ο Κινέζος, ο Βραχμάνος, ο Ορθόδοξος, ο Καθολικός, [...] εμπορεύονται μεταξύ τους. Όμως ποτέ δεν θα τραβήξει ο ένας στον άλλο μαχαίρι, για να τον πάρει με τη θρησκεία του. [...] Αν υπήρχε τρόπος να διαλογιστεί κανείς με συνέπεια πάνω στη θρησκεία ... θα αντιλαμβανόταν πως όλοι μας έχουμε χρέος να ανεχόμαστε ό ένας τις γνώμες του άλλου, γιατί είμαστε όλοι αδύναμοι, ασυνεπείς, ευμετάβολοι, εκτεθειμένοι σε κάθε λογής πλάνες.

*ίδιον=χαρακτηριστικό γνώρισμα

** μωρίες=ανοησίες

Βολταίρου, Ανεξιθρησκία (λήμμα από το «φιλοσοφικό λεξικό»). Μτφρ. Δ. Θοιβιδόπουλου, *Εποχές*, 8, Δεκέμβριος 1963 Στο: Ασημομύτης, Β., Βώρος, Φ., Δημακόπουλος, Ν., Κατσουλάκος, Θ., & Οικονομοπούλου, Ξ. (1997), *Θέματα νεότερης και σύγχρονης ιστορίας από τις πηγές*, έκδοση ΙΖ', σ. 26. Αθήνα: ΟΕΔΒ.